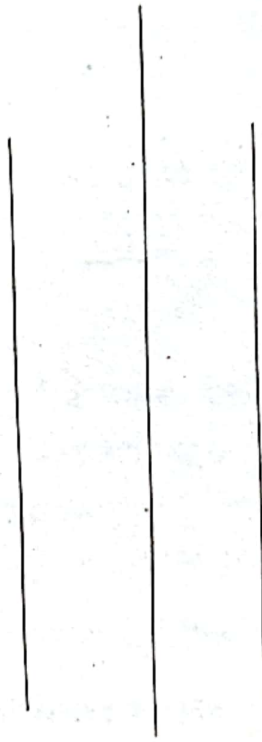

श्री मर्चवारी गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय रायपुर, रुपन्देही

विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९

प्रमाणिकरण मिति: २०७९/१५/१५ प्रमाणित गर्नेको दस्तखत

कार्यालयबाट स्वीकृत मिति: २०७९/१५/१५

गया प्रसाद बरई
गाउँपालिका अध्यक्ष

विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९

सामुदायिक विद्यालयहरूमा गाउँपालिकाबाट उपलब्ध हुने अनुदानको आधार तय गर्न अनुदानको उच्चतम उपयोगमा सघाउ पुर्याउन तथा विद्यालयहरूको वित्तीय सुशासन, पारदर्शिता तथा व्यवस्थापनमा सुधार ल्याई गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्यभूमिका लागि सहजीकरण गर्न आवश्यक देखिएकोले शिक्षा नियमावली तथा स्थानी सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को नियम १९२ (ड) ले दिइएको अधिकार प्रयोग गरि गाउँपालिकाबाट सामुदायिक विद्यालय कक्षा ११ र १२ सञ्चालन भएका कुनै पनि किसिमका दरबन्दी नरहेको विद्यालयमा, विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९ जारी गरिएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

१.१ यो निर्देशिकाको नाम सामुदायिक विद्यालय कक्षा ११ र १२ सञ्चालन रहेका विद्यालय अनुदान व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९ रहेको छ ।

१.२ यो निर्देशिका मर्चवारी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण सामुदायिक कक्षा ११ र १२ सञ्चालनमा रहेका विद्यालयहरूमा लागु हुने गरी तुरुन्त प्रारम्भ हुने छ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को नलागेमा यो निर्देशिकामा

२.१ गाउँपालिका भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकालाई जनाउनेछ ।

२.२ सभा भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकाको गाउँ सभालाई जनाउनेछ ।

२.३ गाउँकार्यपालिका भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकाको कार्यपालिकालाई जनाउनेछ ।

२.४ अध्यक्ष भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई जनाउनेछ ।

२.५ प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जनाउनेछ ।

२.६ शिक्षा शाखा भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकामा रहेको शिक्षा शाखा लाई जनाउनेछ ।

उपा. प्रमुख बरई
अध्यक्ष

२.७ सर्वोच्च आधारभूत अनुदान भन्नाले विद्यालयलाई दिईने शिक्षक तलब भत्ता विद्यालय नर्सरीहरूको तलब भत्ता निशुल्क पाठ्यपुस्तक विद्यालय व्यवस्थापन खर्च तथा छात्रवृत्तिलाई सम्झनुपर्दछ ।

२.८ एकमुष्ठ अनुदान भन्नाले हालसम्म कुनै पनि स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी राहत शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका र भविष्यमा शिक्षक दर बन्दी वा राहत शिक्षक अनुदान नलिने गरि विद्यालयलाई प्राप्त हुने सुत्रमा आधारित अनुदान लाई सम्झनु पर्दछ । साथै यसले विद्यालयको समग्र पक्षको विकासका लागि प्रचलित कानूनको परिधिमा रहि विद्यालय व्यवस्थापन समितिले अभावधिक विद्यालय सुधार योजनाको अमधारमा आफै प्राथमिकता निर्धारण गरी खर्च गर्न सक्ने गरी विद्यालय प्राप्त हुने अनुदान लाई समेत जनाउने छ ।

२.९ विज्ञान विषय संचालन गर्ने विद्यालयलाई अनुदान भन्नाले कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषयको अध्ययन गराउने सामुदायिक विद्यालयलाई अन्य अनुदानअतिरिक्तदिईने थप अनुदान लाई जनाउने छ

२.१० ऐन भन्नाले शिक्षा ऐन २०२८ संशोधन सहित लाई जनाउने छ ।

२.११ नियमावली भन्नाले मर्चवारी गाउँपालिकाको शिक्षा नियमावली २०७४ लाई जनाउने छ ।

२.१३ मन्त्रालय भन्नाले शिक्षा मन्त्रालयलाई जनाउने छ ।

२.१४ नमुना विद्यालय भन्नाले नमुना विद्यालय व्यवस्थापन निर्देशिका २०७४ बमोजिम छनौट तथा व्यवस्थापन भएका विद्यालय जनाउने छ ।

परिच्छेद-३

उद्देश्य

३.उद्देश्य:

यो निर्देशनका विद्यालयलाई दिने अनुदानलाई व्यवस्थित गर्न तथा विद्यालयले विद्यालय सुधार योजना बनाई कार्यन्वयन गर्ने क्रममा विद्यालय व्यवस्थापन र सहयोग गर्ने साझेदारहरूको मर्गदर्शन हुने छ। यो निर्देशनका जारी गर्नुका उद्देश्यहरू देहायबमोजिम छन्।

मन्त्री प्रसाद बरई
उपमन्त्री

३.१. उपलब्ध स्रोत र साधनको समुचित परिचालनमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई जिम्मेवार तथा अधिकार सम्पन्न बनाई गुणस्तरयुक्त शैक्षिक वातावरण तयार गर्ने सघाउ पुर्याउनु।

३.२. विद्यालयस्तरीय सूचकका आधारमा विद्यालयलाई विद्यालयको प्रगतिसँग अवद्ध गर्नु।

३.३. अनुदान पद्धतिका मध्यमबाट विद्यालयलाई सरोकारवालाहरूसँग सहकार्य गरी स्व मूल्याङ्कन गर्न अभिप्रेरित गर्नु।

३.४. विद्यालयमा प्राप्त गर्ने अनुदान लार्थ अनुमान योग्य र पारदर्शीता बनाउनु।

३.५. विद्यालयमा हुने आर्थिक गतिविधिलाई पारदर्शीता बनाई वित्तीय सुशासन कायम गर्नु।

परिच्छेद-३

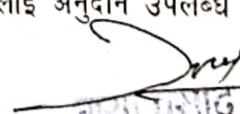
विद्यालय अनुदानका आधारहरू

४. विद्यालय अनुदान: विद्यालय अनुदान देहाय बमोजिम हुने छन्।

४.१. सर्सत आधारभुत अनुदान:

स्वीकृत दरवन्दी कार्यरत शिक्षकहरू, राहत अनुदानमा कार्यरत सबै शिक्षकहरू, प्रारम्भिक बालविकास शिक्षकहरू विद्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरूका तलब भत्ता सर्सत अनुदानका रूपमा उपलब्ध हुने छ। यसका साथै निशुल्क पाठ्यपुस्तक विभिन्न प्रकारका छत्रवृत्ति विद्यालय व्यवस्थापन अनुदान तथा समय समयमा विद्यालय भौतिक सुधार सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि सर्सत अनुदान उपलब्ध हुने छ। विद्यालयले प्राप्त गर्ने सर्सत अनुदान सम्बन्धी विवरण तथा आधारहरू अनुसुची -१ अनुसार हुने छ।

४.२. एकमुष्ठ अनुदान: सामुदायिक विद्यालयको सर्वपक्षिय विकासमा सघाउ पुर्याउन तथा विद्यालय सुधार योजना कार्यन्वयनका लागि विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा विद्यालयलाई एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध हुने छ। गाउँपालिकाबाट कुनै पनि शिक्षक दरवन्दी तथा राहत शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेको विद्यालयले भविष्यमा शिक्षक दरवन्दी तथा राहत शिक्षक अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने छ। साथै कुनै सामुदायिक विद्यालयले विद्यालयमा रहेका शिक्षक दरवन्दी तथा राहत राहत शिक्षकको अनुदानका आधारमा विद्यालय संचालन गर्न चाहेमा त्यस्ता विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने छ।

गंगा प्रसाद बरई
अध्यक्ष

४.२.१. विज्ञान विषय संचालन गर्ने विद्यालयलाई अनुदान: कक्षा ११ र १२ मा विज्ञान विषयको अध्यापन गराउने सामुदायिक विद्यालयलाई अन्य अनुदान उपलब्ध हुने छ।

४.२.२. नमुना विद्यालय तथा व्यावसायिक प्रवर्तनात्मक कार्य संचालनका लागि अनुदान:

गाउँपालिकाले नमुना विद्यालय भनी निर्णय गरेको विद्यालयलाई विद्यालयले पेश गरेको प्रस्तावका आधारमा प्रवर्तनात्मक कार्य संचालनका लागि थप अनुदान रकम उपलब्ध गराउन सकिने छ।

४.२.४. एक जना मात्र शिक्षक भएका तथा बहुकक्षा आधारित शिक्षण सिकाई गर्ने विद्यालयलाई व्यवस्थापन अनुदान: एक मात्र शिक्षक भएका विद्यालय तथा बहुकक्षा बहुस्तरमा आधारित शिक्षण सिकाई गर्ने विद्यालय लाई संचालन व्यवस्थापनमा थप सहज बनाउन प्रस्तावका आधारमा वार्षिक एकमुष्ट अनुदान उपलब्ध गराईने छ।

४.२.५. बहुभाषिक शिक्षण गर्ने विद्यालयका लागि अनुदान: नेपाली भाषामा समेत अध्ययन गराउने विद्यालयका लागि नियमित अनुदानका अतिरिक्त थप वार्षिक एकमुष्ट अनुदान उपलब्ध गराईने छ।

४.२.६. कार्यसम्पदानमा आधारित अनुदान: विद्यालयले सम्पदान गरेको काम र हासिला गरेको उपलब्धि लाई थप प्रोत्साहित गरी गुणस्तरीय शिक्षाको प्रवर्धनका लागि माथि उल्लेखित अनुदानका अतिरिक्त प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध हुने छ। विद्यालयको कार्यसम्पदान मापन तथा अनुदान प्राप्त गर्ने आधार अनुसूची ३ अनुसार हुने छ।

परिच्छेद - ४

समिति सम्बन्धी व्यवस्था

५. गाउँपालिका स्तरीय प्राविधिक समिति सम्बन्धी व्यवस्था देहाय बमोजिम हुने छ।

५.१ गाउँपालिका स्तरीय प्राविधिक समिति: यस गाउँपालिका विद्यालय जाने अनुदान विद्यालय तथा विद्यार्थी विवरण एकिन गरी गाउँ सभा समक्ष पेश गर्न देहायबमोजिको गाउँपालिका स्तरीय प्राविधिक समिति हुने छ।

क. आशा सिंह	गाउँपालिका उपाध्यक्ष	- अध्यक्ष
ख. गंगालाल यादव	इन्जिनियर	- सदस्य
ग. दिनेश यादव	योजना शाखा प्रमुख	- सदस्य
घ. मनमोहन यादव	शिक्षा शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिव

सचिव, गाउँपालिका
सुर्खेत

२. माध्यमिक स्तरीय प्राविधिक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार

माध्यमिक स्तरीय प्राविधिक समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुने छ ।

- क) विद्यालयबाट प्राप्त निकास मागदावी फारम र सत्यपन (verification) गर्ने ।
- ख) विद्यालयलाई दिईने अनुदानरकम निकास दिने सिफारिस गर्ने ।
- ग) अनुगमनको क्रममा विद्यालयहरूले तोकिए बमोजिम नगरेको पाइएमा नियमित गर्न सुझाव दिने र आवश्यक कारवाहीका लागि सिफारिस गर्ने ।
- घ) विद्यालयबाट प्राप्त आर्थिक प्रतिवेदनहरूको विश्लेषण गरी एकिकृत प्रतिवेदन तयार गर्ने ।
- ङ) विद्यालयको सामाजिक परीक्षणहरूको प्रतिवेदन तथा वित्तीय लेखापरीक्षणको प्रतिवेदन विश्लेषण गरी सुधारको लागि सुझाव पेश गर्ने ।

परिच्छेद - ५

अनुदान प्राप्त गर्न पुरा गर्नुपर्ने अनिवार्य सर्तहरू

६. अनुदान प्राप्त गर्न पुरा गर्नुपर्ने अनिवार्य सर्तहरू देहायबमोजिम रहेका छन् ।

अनुदान प्राप्त गर्ने प्रत्येक विद्यालयले कार्यहरू अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्ने छ ।

- क) विद्यालय सुधार योजना : प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयले विद्यालयको शैक्षिक, भौतिक, आर्थिक तथा व्यवस्थापकिय पक्ष सुधारका कार्यक्रम समेटिएको अद्याविक विद्यालय सुधार योजना तयार गर्नु पर्ने छ । प्रत्येक वर्ष अद्याविक गर्नुपर्ने छ ।
- ख) लेखा परिक्षण तथा सामाजिक परीक्षण: प्रत्येक विद्यालयले आफ्नो हरेक वर्षको आर्थिक कारोबारको नियमितरूपमा लेखापरीक्षण एवम् विद्यालयको सम्पूर्ण वार्षिक विद्यालय क्रियाकलापहरूको सामाजिक परिक्षण विद्यालयहरूको आन्तरिक लेखापरीक्षण तथा अन्तिम लेखा परिक्षण प्रतिवेदन सँग आवद्ध बनाइनेछ ।
- ग) विद्यालयको वार्षिक कार्ययोजना : विद्यालय सुधार योजनाका आधारमा प्रत्येक विद्यालयले आफ्नो लक्ष्य तथा बजेट सहितको वार्षिक कार्ययोजना तयार गर्नु पर्ने ।
- घ) प्रतिवेदनसम्प्रेषण : प्रत्येक विद्यालयले तोकिएका प्रतिवेदनहरू वार्षिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन चौमासिक प्रतिवेदनहरू तयार गरी विद्यालय मार्फत गाउँपालिका शिक्षामा पेश गर्नुपर्ने छ ।

जयप्रसन्न खरे
अध्यक्ष

६.१ विद्यालय व्यवस्थापन प्रत्येक विद्यालयले हरेक शैक्षिक सत्रको सुरुमा Flash 1, EMIS student identity card र शिक्षक सत्रको अन्तमा तोकिए बमोजिमको शैक्षिक तथ्याङ्क (flash ii) भरी विद्यालय मार्फत तालिमको लागि पेस गर्नुपर्ने छ।

६.२ कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान : कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान प्राप्त गर्नका लागि अनुसूचि ३ मध्य निम्न सूचकहरूमा न्यूनतम अङ्क प्राप्त गरेको हुनु पर्ने छ।

- क) विद्यार्थीले हासिल गरेको औषत सिकाई उपलब्धि
- ख) विद्यार्थीले आन्तरिक सक्षमताको अवस्था
- ग) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको गठन
- घ) सामाजिक परिक्षण
- ङ) विद्यालय सुधार योजना तथा वार्षिक अद्यावधीकरण
- च) पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता
- छ) लेखा परीक्षण
- ज) चौमासिक प्रतिवेदन सम्प्रेषण
- झ) शिक्षक उपस्थिति वार्षिक शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन ।

परिच्छेद-६

अनुदान माग र निकासको प्रक्रिया

७. अनुदान प्राप्त गर्ने सम्बन्धि व्यवस्था

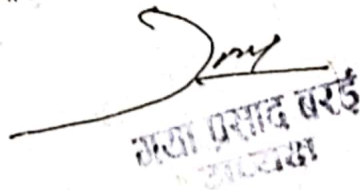
७.१ स्वमूल्याङ्कन सम्बन्धी व्यवस्था:

७.१.१ विद्यालयले अनुसूचि १ अनुसार ससत आधारभुत अनुदान प्राप्त गर्नका लागि शिक्षा शाखामा विवरण पेस गर्नु पर्ने छ।

७.१.२ विद्यालयले अनुसूचि २ अनुसारको एकमुष्ट अनुदान प्राप्त गर्नका लागि शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामा विवरण पेस गर्नु पर्ने छ।

अनुदान प्राप्त गर्ने प्रत्येक विद्यालयले कार्यहरू अनिवार्य रूपमा गर्नुपर्ने छ।

- क) कक्षागत विद्यार्थी संख्या
- ख) ११ र १२ अध्यापन गराउने शिक्षक संख्या
- ग) शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्र
- घ) सामाजिक परिक्षण

अनुदान प्राप्त गर्ने
अनुदान

ड) विद्यालय सुधार योजना तथा वार्षिक अद्यावधीकरण

च) वि.व्य स को निर्णय

छ) लेखा परीक्षण

ज) चौमासिक प्रतिवेदन सम्प्रेषण

अनुसूची २

एकमुष्ठ अनुदान

विद्यालयको प्रकार	५० जना सम्म विद्यार्थी	५१ देखी १०० विद्यार्थी	१०१ देखी २०० विद्यार्थी	२०१ देखी ३०० विद्यार्थी
कक्षा ११ र १२ संचालन तथा व्यवस्थापन खर्च	प्रति विद्यार्थी रु.१४०००	प्रति विद्यार्थी रु. ६०००	प्रति विद्यार्थी रु. ४०००	प्रति विद्यार्थी रु.३०००

गुण प्रसाद बरई
अध्यक्ष